

тенденцій міжнародної інвестиційної діяльності та участі України в глобальних інвестиційних процесах.

Використані джерела інформації:

1. Боброва В., Портасов К. Прямые иностранные инвестиции в странах БРИКС // Мировая экономика и Международные отношения. – 2013. - № 2. – С. 26-35.
2. Носова О.В. Институциональный механизм взаимодействия прямых иностранных инвестиций и экономического роста // Научные труды ДонНТУ. Серия экономическая. – 2013. - № 1(43). – С. 111-120.
3. Bosworth B.P., Colins S.M. Capital flows to developing economies: implications for saving and investments // Brookings Papers on economic activity. – 1999. - № 1. – P. 167.
4. Global Investment Trend Monitor, No. 11 – Режим доступа: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/webdiaeia2013d1_en.pdf.
5. World Investment Report 2012. Towards a New Generation of Investment Policies – Режим доступа: <http://www.unctad-docs.org/UNCTAD-WIR2012-Full-en.pdf>.

Рецензент: Соколова О.М., к.е.н., доцент.

УДК:351

Вайсман В.Я.,

здобувач

Національний університет водного
господарства та природокористування, м. Рівне

ОБ'ЄКТИВНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Анотація. Виявлено негативні результати розвитку підприємництва в Україні. Визначено несприятливі тенденції розвитку підприємництва. Розроблено класифікацію елементів зовнішнього середовища, що впливають на розвиток підприємництва. Встановлено групи негативних чинників розвитку підприємництва. Запропоновано принципи побудови державної політики у сфері підприємництва.

Ключові слова. Елементи зовнішнього середовища, принципи побудови державної політики, негативні чинники розвитку підприємництва.

Аннотация. Выявлены негативные результаты развития предпринимательства в Украине. Определены неблагоприятные тенденции развития предпринимательства. Разработана классификация элементов внешней среды, влияющих на развитие предпринимательства. Установлены группы негативных факторов развития предпринимательства. Предложены принципы построения государственной политики в сфере предпринимательства.

Ключевые слова. Элементы внешней среды, принципы построения государственной политики, негативные факторы развития предпринимательства.

Annotation. Found negative business development in Ukraine. Definitely adverse trends in entrepreneurship. The classification of the elements of the environment that affect business development. Established group of negative factors in the development of entrepreneurship. An principles of state policy in the field of entrepreneurship.

Keywords. The elements of the environment, the principles of state policy, the negative factors of entrepreneurship.

Вступ. Об'єктивно важлива соціально-економічна роль підприємництва в українській економіці передбачає необхідність високих темпів його становлення і зміцнення в системі національної економіки. Проте досягнутий рівень розвитку підприємництва не відповідає вимогам ринкової економіки, тим більше, що останніми роками спостерігається уповільнення темпів зростання чисельності суб'єктів малого підприємництва.

В умовах загального економічного спаду становище в секторі підприємництва продовжує залишатися складним і нестійким. Значна частина зареєстрованих суб'єктів підприємництва так і не приступає до господарської діяльності. Зменшується чисельність працівників в середньому на одне мале підприємство у всіх галузях економіки. За деякими експертними оцінками, розвиток економічної кон'юнктури в секторі підприємництва досягло критичної точки, коли частка підприємств з від'ємною динамікою прибутковості вперше перевищила число тих, що розвиваються. Відбулося скорочення обсягу виробництва на малих підприємствах промисловості.

Аналіз останніх наукових досліджень. Зазначена проблематика перебуває в полі зору вчених, її різні аспекти досліджуються у працях таких українських науковців, як: Я. Берсуцький, З. Варналій, В. Геєць, А. Дегтяр, В. Кредісов, О. Кужель та інших. Серед зарубіжних учених необхідно відзначити роботи Дж. Кейнса, Д. Рікардо, Й. Шумпетера та інших.

Проте, незважаючи на цінність проведених досліджень, окремі аспекти проблеми державної підтримки розвитку підприємництва залишилися не вирішеними. Так, потребують подальшого дослідження аспекти реалізації підприємницької функції в умовах розвинутої ринкової економіки. Не визначено впливу існуючих регуляторних бар'єрів на розвиток підприємництва. Відсутня методика оцінки результативності функціонування підприємництва в залежності від рівня управління в адміністративно-територіальних одиницях.

Постановка завдання:

- виявити негативні результати розвитку підприємництва в Україні;
- розробити класифікацію елементів зовнішнього середовища, що впливають на розвиток підприємництва;
- запропонувати принципи побудови державної політики у сфері підприємництва.

Результати. Зменшення прибутковості суб'єктів підприємництва і невизначеність перспектив розвитку визначили і особливості вибору громадянами самостійної підприємницької діяльності як сфери застосування своїх сил і можливостей. Одним з негативних результатів розвитку підприємництва є те, що ця сфера економіки практично перестала бути амортизацією проблем зайнятості. Нові робочі місця, створювані

суб'єктами малого підприємництва, вже не поглинають кількість працівників, що вивільняються в процесі структурних зрушень в економіці країни.

У своїй основі несприятливі тенденції розвитку підприємництва пов'язані як із загальнонаціональними політичними, економічними і соціальними проблемами, так і з особливостями підприємництва як суб'єкта економіки.

Ліквідація суб'єктів підприємництва є не лише результатом дії несприятливого зовнішнього середовища (високі податки, відсутність фінансових коштів тощо), але і наслідком нормальної здорової економічної конкуренції, коли суб'єкти, що не здатні адаптуватися до ринкових умов, перебудувати внутрішній менеджмент, налагодити ефективні зв'язки з постачальниками і споживачами, вимушені йти з даного ринку.

Особливістю даного сектора економіки, яка повинна бути покладена в основу державної політики, є високий ступінь залежності стану підприємництва від динаміки макроекономічних показників і чинників зовнішнього середовища. Ті проблеми і труднощі, які великими підприємствами можуть бути вирішені за рахунок використання внутрішніх ресурсів і можливостей економічного та політичного впливу на зовнішнє середовище, для суб'єктів підприємництва представляють безпосередню загрозу їх існуванню.

Отже, розвиток підприємництва відбувається в суперечливих умовах розвитку ринкової економіки. З одного боку, в наявності різке зростання значущості суб'єктів малого підприємництва, збагачення їх функцій, а з іншого боку, неважко виявити тенденцію зниження їх життєздатності.

Зниження темпів розвитку підприємництва в українській економіці багато в чому обумовлене дією негативних процесів, що відбуваються в його оточенні. Всі негативні чинники, що впливають на розвиток і становлення сектора підприємництва можна умовно розділити на чинники, що впливають на:

- зовнішнє середовище функціонування малого підприємництва;
- внутрішнє середовище суб'єктів малого підприємництва.

Зовнішнє середовище суб'єктів підприємництва є сукупністю елементів (ринків, ринкових інститутів, процесів, відносин і т.д.), що безпосередньо впливають на становлення і функціонування малого підприємництва. Такі елементи характеризуються рядом ознак (параметрів), конкретні прояви яких є чинниками зовнішнього середовища.

Різноманітні елементи зовнішнього середовища можна розділити на п'ять груп. Перша охоплює сукупність ключових для підприємництва ринків: ресурсних (засобів виробництва, інформації, робочої сили, фінансових ресурсів) і збутових. Друга група елементів зовнішнього середовища представлена найважливішими ринковими інститутами – державними і фінансово-кредитними суб'єктами. У третю групу можна включити суспільні відносини: правові, соціально-культурні і політичні,

виражені, відповідно, в законодавстві, традиціях і нормах моралі, розстановці політичних сил. Четверта група об'єднує інші соціально-економічні процеси і явища: економічну кон'юнктуру, злочинність, екологію, науково-технічний прогрес, структуру народного господарства, тощо. В окрему групу варто виділити особливий елемент зовнішнього середовища малого підприємництва, такий як система державної підтримки розвитку малого підприємництва.

Доступ до виробничих ресурсів є одним з найголовніших зовнішніх чинників, що впливають на рівень розвитку малого підприємництва. Для суб'єктів підприємництва характерні наступні умови формування ресурсної бази:

- відсутність широкої інформації про наявність ресурсів, порядок і умови доступу до них, що обмежує конкуренцію і створює умови для «тіньових» угод між підприємцями і службовцями відповідних органів управління;

- невідгідні умови отримання ресурсів, перш за все, нерухомості через слабкий розвиток лізингових та інших форм придбання виробничих потужностей.

На сьогодні на перше місце по значущості для підприємництва відносно ресурсного забезпечення виходить брак виробничих площ. Надлишки устаткування і виробничих потужностей, що не використовуються, які є на великих підприємствах, тільки в обмеженому обсязі включаються в ринковий обіг. Варіантом взаємовідносин суб'єктів підприємництва і основних власників нерухомості (великих підприємств і місцевих органів влади), що найчастіше зустрічається, став договір короткострокової оренди і, як правило, на несприятливих для малого підприємства умовах. Ринок об'єктів нерухомості в значній мірі монополізований. Проведення відкритих інвестиційних торгів практикується недостатньо інтенсивно, а кількість об'єктів, що виставляються на продаж, у край низька в порівнянні з кількістю об'єктів, що постійно виділяються цільовим призначенням. Процедура підбору інвесторів погано регламентована і звичайно носить закритий характер. Тим самим створюються умови для пільгового надання об'єктів нерухомості окремим структурам, що знаходяться в тісному контакті з органами влади, при жорсткому обмеженні доступу до цих об'єктів потенційних конкурентів.

На початковому етапі розвитку підприємництва надзвичайно гострим був дефіцит спеціалізованого устаткування для малих підприємств, оскільки, вітчизняні виробники орієнтувалися на задоволення потреб великих державних підприємств. З розвитком ринкових перетворень і активізацією зовнішньоекономічної діяльності, пропозицій по поставках вітчизняного і імпортного устаткування стало у багатьох випадках достатнім. Проте тепер труднощі в придбанні суб'єктами підприємництва подібного устаткування пов'язані, перш за все, з

фінансовими проблемами, несприятливим інвестиційним кліматом, постійним дорожчанням засобів виробництва.

Аналогічним чином складається для підприємництва ситуація на ринку сировини і допоміжних матеріалів. Зростання цін на продукцію базових галузей, використовувану суб'єктами малого підприємництва, випереджає збільшення цін на продукцію малого підприємництва, що веде до постійного погіршення його економічного стану.

Несприятлива для суб'єктів підприємництва ситуація у сфері фінансових ресурсів. Загальна нерозвиненість фінансового ринку, обмежений набір використовуваних фінансових інструментів і послуг, висока ціна кредитних ресурсів, кризи, що періодично повторюються, значна частка «тіньового» грошово-кредитного обігу, і ряд інших чинників, пов'язаних з фінансовими ресурсами, посилює і без того складний для підприємництва доступ до ресурсів на фінансовому ринку.

Не можна сказати, що в частині ринку збуту продукції немає проблем у малого підприємництва. Навпаки, існує ряд чинників, що посилюють ситуацію із збутом продукції суб'єктів малого підприємництва. В тому числі: відсутність інформації про потенційних клієнтів; невідповідність самих підприємців і менеджерів служб збуту, незнання ними основ маркетингу, методів вивчення ринку; нерозвиненість транспортної і складської інфраструктури; невідпрацьованість механізму участі малих недержавних підприємств в реалізації державних програм і виконанні держзамовлення тощо.

Друга група негативних чинників обумовлена характером взаємовідносин найважливіших ринкових інститутів з малим підприємством. Ставлення до нього держави характеризується, по-перше, відсутністю належної підтримки. По-друге, державні виконавчі органи різних рівнів зводять відповідні адміністративні бар'єри, що виявляються в складності і високій вартості реєстрації суб'єктів малого підприємництва, недосконалості системи ліцензування і в безперервному контролі з боку численних і дублюючих один одного органів. Так, за даними соціологічного обстеження, 34,4% підприємців стикаються із злидством з боку державних урядовців, 45,5% – із замовленими перевітками з боку уповноважених органів.

Новостворювані суб'єкти підприємництва сьогодні вимушені ще до початку своєї діяльності і до отримання яких-небудь фінансових результатів нести значні витрати, такі як: внесення частини статутного капіталу, оплата послуг реєструючого органу, органів статистики, і ряд інших. Високі розміри оплати нотаріальних послуг, необхідних для оформлення засновницьких документів. При цьому витрати, які теоретично повинні бути однакові, істотним чином відрізняються для різних категорій підприємств і регіонів.

За даними науковців, вартість входу нових підприємств на ринок для різних галузей і регіонів в середньому складає не менше 4 млн. гривень [1].

На сьогодні контрольні-ревізійні функції відносно суб'єктів підприємництва здійснюють декілька десятків органів. Перевірки носять безсистемний характер: різні контролюючі органи вимагають надання одних і тих же документів замість того, щоб налагодити обмін даними. Підприємці в більшості випадків не мають достовірної і достатньої інформації про права і повноваження контролюючих органів і не можуть захистити свої інтереси. Відповідальність контролюючих органів, їх посадових осіб та інших працівників за порушення, як правило, встановлюється нечітко.

Негативний стан господарських зв'язків між малим і крупним бізнесом обумовлений нерозвиненістю в Україні поширених у світі систем субпідряду, франчайзингу, венчурного фінансування тощо, що дозволяє крупним і малим суб'єктам ринку в розвинених країнах гармонійно доповнювати один одного.

Третя група негативних чинників розвитку підприємництва пов'язана із станом правових, соціально-культурних і політичних відносин. Негативний вплив на мале підприємництво правового середовища, що склалося, виявляється, по-перше, в нестабільності законодавства: відбувається постійна зміна правил діяльності підприємств (особливо у сфері оподаткування). По-друге, чинне законодавство є неповним і має багато пропусків. По-третє, багато розбіжностей між загальнодержавними і місцевими правовими актами, недостатньо повною мірою розмежовані об'єкти регулювання між державними органами та органами місцевого самоврядування. По-четверте, не забезпечується виконання прийнятих законодавчих актів різними суб'єктами. Таким чином, в результаті реально діючого правового механізму, регулюючого діяльність суб'єктів ринкової економіки, суб'єкти підприємництва відчувають незахищеність як з боку державного апарату, так й інших суб'єктів ринку.

У спеціальній літературі і публікаціях в періодичних виданнях значна увага надається негативному впливу на мале підприємництво податкового законодавства [2]. Так, 79,6% підприємців, що піддалися соціологічному обстеженню вважають, що найслабкішою ланкою в правовій системі функціонування підприємництва є податкове законодавство і 83,8% респондентів вважають, що першорядною задачею держави є зміна податкової системи у сфері регулювання малого підприємництва. На наш погляд, справедливими є нарікання в частині податкового законодавства. По-перше, досить високим залишається рівень діючих ставок податків. Так, за деякими оцінками, сукупні вирахування до державного бюджету та місцевих бюджетів у вигляді більш ніж 30 податків і обов'язкових платежів досягають 90% балансового прибутку підприємницьких структур, а в деяких випадках перевищують 100% [3]. По-друге, перелік податкових пільг у край обмежений, а їх позитивний вплив на розвиток суб'єктів підприємництва мінімальний. Суб'єкти підприємництва в цілях забезпечення безперервної діяльності не можуть

стабільно функціонувати в певній сфері, що не дозволяє їм скористатися податковими пільгами повною мірою. Так, умовою застосування податку на прибуток є отримання 70% або навіть 90% прибутку саме від пріоритетною виду діяльності, а переважна більшість суб'єктів підприємництва в умовах економічної нестабільності вимушена в тій чи іншій мірі займатися і тими високодохідними операціями, на які режим не розповсюджується.

Соціально-культурні відносини представлені відповідними традиціями і нормами моралі. З одного боку, негативне відношення до приватної власності взагалі і до малого підприємництва, зокрема, характерне для радянського періоду, не зникло безслідно після декількох років ринкових реформ. З іншого боку, за минулий з початку реформ період спостерігалися розмивання моральних основ життя, криміналізація суспільства, розширення тіньової економіки. Все це не могло виключно негативно вплинути на формування відповідних етичних норм. Стан злочинності характеризується її небувалими масштабами і різноманіттям.

Далека від стабільності і політична обстановка в країні, що, не кращим чином впливає на поведінку суб'єктів підприємництва у сфері інвестицій і підриває можливість застосування на мікрорівні стратегічного планування. Немає сумніву у тому, що чинник політичної нестабільності є головною перешкодою для іноземних інвестицій в українську економіку, зокрема дрібного виробництва.

Що стосується негативних чинників, породжених іншими соціально-економічними процесами і явищами, то не можна не відзначити, що «монетариська» політика реформації, що проводиться з початку 1990-х років, стримувала розвиток малого підприємництва, посилюючи спад виробництва і обмежуючи внутрішній попит.

Додатковими негативними зовнішніми чинниками є: погіршення екологічної обстановки і необхідність здійснення непосильних для суб'єктів підприємництва вкладень в природоохоронні заходи, застій в технічному прогресі, несприятлива галузева і територіальна структура виробництва, збереження відсталого транспортної і телекомунікаційної інфраструктури, що утруднює доступ даної категорії підприємців до ресурсів, досягнення ними рівноправного і стабільного становища на ринку.

Зовнішнє середовище малого підприємства відрізняється особливою невизначеністю. В першу чергу це пояснюється такою обставиною: суб'єкт малого підприємства, як правило, діє на локальному ринку, який на відміну від ринків великих підприємств характеризується високим ступенем невідомості і стихійності. Друга ключова особливість зовнішнього середовища підприємництва полягає в його об'єктивно підлеглий ролі в системі відносин з державою, великим бізнесом, фінансово-кредитними інститутами.

При цьому багато проблем в розвитку суб'єктів підприємництва породжене саме недоліками державної економічної політики в цілому, що визначає основні параметри зовнішнього середовища, в якій відбувається розвиток малого підприємництва.

Негативні дії зовнішнього середовища викликають з боку суб'єктів підприємництва захисні реакції. Проте можливості протистояння обмежені невеликими масштабами виробництва і незначними об'ємами використовуваних ресурсів і фінансової бази, залежністю від місцевого ринку. В результаті виникає та чи інша локальна проблема суб'єкта малого підприємництва, що негативно впливає в якій-небудь сфері функціонування малого підприємства. Локальні проблеми малого підприємства стають внутрішніми чинниками його розвитку, тобто відбувається взаємопроникнення і переплетення зовнішніх і внутрішніх чинників.

Що стосується іншої сторони – внутрішнього середовища малого підприємства, то вона пов'язана з характерною рисою типового суб'єкта малого підприємства, яка полягає в його нестійкості в умовах ринкової економіки. Причому причини цього явища полягають в об'єктивно менш сприятливих в порівнянні з великими підприємствами умовах господарювання, що виявляються у формі відносно гіршого стану зовнішнього і внутрішнього середовища.

Таким чином, виникає комплексна проблема функціонування підприємства як результат взаємодії зовнішніх і внутрішніх негативних чинників, що погіршують життєздатність суб'єкта малого підприємства. Разом з тим ступінь гостроти даної проблеми на різних ступенях еволюції ринкової економіки неоднаковий: в умовах розвиненого стану економіки відбувається пом'якшення суперечності малого підприємства, тоді як у фазі ринкових реформ нерідко спостерігається його загострення.

У зв'язку з цим необхідність прискореного розвитку підприємництва припускає активну участь держави в регулюванні тенденцій розвитку і підтримки малого підприємства.

Зазначене вище визначає необхідність формування, розкриття сутності і змісту системи підтримки малого підприємства. Це обумовлено наступними обставинами.

В результаті управління чинниками зовнішнього середовища життєздатність підприємства підвищується. І, навпаки, відсутність заходів підтримки малих підприємств чревата подальшим зниженням їх життєздатності і пов'язана із загостренням суперечностей його функціонування.

Формування системи державної підтримки підприємства пов'язане з віддзеркаленням суб'єктної структури самої сучасної ринкової економіки, в якій життєздатність підприємства визначається тісністю його взаємодії з державою і крупними господарськими структурами.

Не викликає сумніву необхідність державної підтримки розвитку підприємництва як одного з ключових чинників економічної і політичної стабільності. Розвиток підприємництва постійно стає пріоритетним в державній структурній політиці, направленої на зростання української економіки. Проте підтримка розвитку малого підприємництва, стимулювання господарської ініціативи громадян поки що не стали основою державної економічної політики, орієнтиром для діяльності всіх органів влади як в центрі, так і на місцях.

Далеко не приваблива українська практика формування ринкової економіки показала, що мале підприємство може функціонувати і без державної допомоги. Проте становлення підприємництва як самостійного сектора національної економіки передбачає певну підтримку з боку держави і суспільства.

У світовій практиці вважається нормою державне заохочення підприємництва на користь суспільства і держави. При цьому задача держави полягає не у тому, що б просто передати суб'єктам підприємництва фінансові, технічні та інші ресурси, не в тому, щоб підтримувати їх за будь-яку ціну, а в тому, щоб на основі правової і економічної бази допомогти їм вижити, створити можливості для зростання і саморозвитку в умовах ринку. Як свідчить світова практика, стимулюючий вплив держави повинен бути орієнтований на те, щоб мале підприємство в різних галузях активно впливало на процес демонополізації виробництва, забезпечуючи насичення національного і зовнішнього ринків новими товарами і послугами.

Рівень і система підтримки підприємництва не може бути однаковою в різних країнах і регіонах усередині країни. Розмір державної допомоги залежить від рівня розвитку економіки і підприємництва в ньому.

Безумовно, різні рівні розвитку підприємництва є результатом відповідної дії зовнішніх і внутрішніх чинників на діяльність суб'єктів підприємництва. Чим нижче рівень розвитку малого підприємства, тим значніше повинна бути система заходів державної підтримки даного сектора економіки. Деякі дослідники навіть відзначають необхідність розробки показників оцінки рівня розвитку підприємства як основу для визначення ступеня державної підтримки. «Національний рівень розвитку підприємства може бути визначений співвідношенням між результатами функціонування суб'єктів підприємства в конкретній країні (їх частка і ВВП і в загальній чисельності зайнятих, кількість таких суб'єктів на 1000 жителів, абсолютна кількість одиниць підприємства і зайнятих в них працівників) і нормативами, яких пропонується прийняти як аналогічні показники країн з розвинутою ринковою економікою».

Висновки. Основним принципом побудови державної політики у сфері підприємства є поєднання принципу невтручання у виробничу діяльність підприємця з принципом соціального партнерства. Завданням держави є побудова соціально-ринкової економіки, що реалізовує

досягнення як економічних, так і соціальних цілей. Важливим принципом державної політики є принцип децентралізації і розширення прав регіонів та місцевого самоврядування у сфері малого підприємництва. Він полягає в зміщенні всієї практичної допомоги суб'єктам підприємництва на місцевий рівень, оскільки саме тут влада і підприємці вступають в безпосередні відносини. Державну політику в галузі підприємництва слід будувати на дотриманні принципу стабільності нормативно-правового режиму. Це визначальний чинник зовнішнього середовища малого підприємства.

Об'єктивно важлива соціально-економічна роль підприємництва в українській економіці передбачає необхідність високих темпів його становлення і зміцнення в системі національної економіки. Проте досягнутий рівень розвитку підприємництва в Україні не відповідає вимогам ринкової економіки. У своїй основі несприятливі тенденції розвитку підприємництва пов'язані як із загальнонаціональними політичними, економічними і соціальними проблемами, так і з особливостями підприємництва як суб'єкта економіки, а саме: з високим ступенем залежності стану підприємництва від динаміки макроекономічних показників і чинників зовнішнього середовища.

У зв'язку з цим необхідність прискореного розвитку підприємництва обумовлює активну його підтримку з боку держави .

Використані джерела інформації:

1. Драган І.О. Розвиток малих підприємств у системі ринкової економіки України // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2005. – № 1. – С. 33-38.
2. Квашиця О. В. Податкове стимулювання розвитку малого бізнесу // Фінанси України. – 2003. – №2. – С. 65 – 73.
3. Дацій О.І. Інтеграція науково-технічної сфери в процеси економічного і соціального розвитку суспільства [Електронний ресурс] / О.І. Дацій // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2010. – №4. – Режим доступу до журналу: <http://www.dy.nayka.com.ua>

Рецензент: Драган І.О., д.держ.упр., с.н.с.

УДК:351

Вайсман Е.Я.,

здобувач

Національний університет водного
господарства та природокористування, м. Рівне

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Анотація. Розглянуто аспекти виникнення й поширення інвестиційних потоків. Визначено класифікаційні ознаки, за якими розрізняються інструменти інвестиційного регулювання. Досліджено класифікацію різних економік по можливості сприйняття ними впливів макроекономічних інструментів інвестиційної активності. Визначено